

Hvordan sikre og bygge omdømmet for norsk sjømat

Sporbarhet som konkurransefortrinn

Tromsø, 28. november 2006

Petter Olsen

Fiskeriforskning

Denne presentasjonen

- **Hva er sporbarhet?**
- **Hvorfor har sporbarhet blitt så viktig?**
- **Hvordan bidrar sporbarhet til å sikre omdømmet for norsk sjømat?**
- **Hvordan implementerer vi sporbarhet i norsk fiskerinæring?**

Definisjon - ISO 8402

Sporbarhet:

Det å kunne spore en enhets opprinnelse, anvendelse og lokasjon (“sted”) ved hjelp av (systematiske) registreringer.

For produkter gjelder dette spesielt

- opprinnelse av -, og egenskaper til alle materialer og tilsetningsstoffer
- fullstendig prosesshistorie
- lokasjon (“hvor er det”) til enhver tid

Systematiske registreringer

Hvem er det som gjennomfører disse registreringene?

- **Jeg registrerer det jeg gjør, bruk av råstoff og ingredienser, egenskaper ved prosessen og ved det ferdige produktet, osv. Jeg har min egen “database” (bok, perm, excelark, spesialapplikasjon) lokalt i min bedrift.**
- **Jeg får data tilsendt fra tidligere ledd i kjeden; data som beskriver relevante egenskaper som råstoffet og ingrediensene har. I min tur sender jeg noen av mine registreringer videre til mine kunder, enten merket direkte på produktet eller i tilhørende dokumentasjon (produktsertifikat, fraktbrev, fax, e-mail, etc)**

To typer sporbarhet

→ Intern sporbarhet

Det å ha oversikt over dine egne data, lokalt.

→ Kjedesporbarhet

Det å ta vare på dataene som du får tilsendt, knytte dem til dine interne registreringer, og i sin tur gi data videre.

Kontrollmekanismer for sporbarhet

Metoder og instrumenter som kan brukes for å verifisere eller sannsynliggjøre om registreringene som ligger i sporbarhetssystemet er riktige.

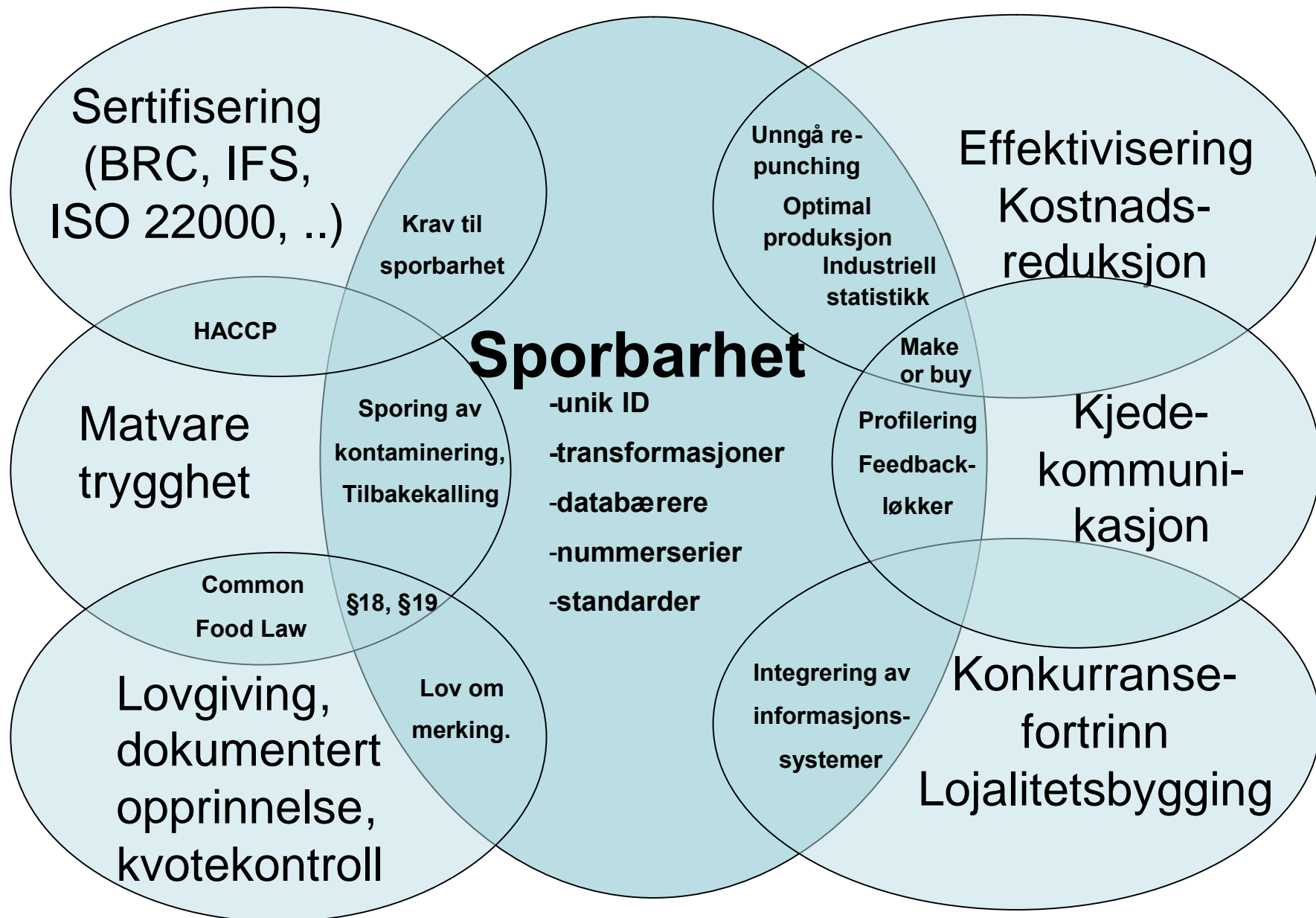
Hva sporbarhet er og ikke er:

Sporbarhet er ikke navnet på en type data. En kan ha god sporbarhet, men få registreringer. En kan ha masse registreringer, men dårlig sporbarhet.

Sporbarhet er det å kunne finne frem i dine data (både de du selv registrerer og de du mottar). Sporbarhet får du når du systematiserer dine registreringer slik at det i ettertid er mulig å finne tilbake til de som er relevante. I praksis består sporbarhet i å systematisk knytte alle registreringer til unike koder, nummer, steder, tidspunkt e.l.

God sporbarhet gir ikke automatisk tryggere mat, sunnere mat, eller mat av bedre kvalitet.

Hvorfor sporbarhet for matvarer?

Elektronisk overføring

Mengden data som det er relevant å registrere og overføre er blitt så stor at det ikke lenger er praktisk med papirsystemer og alle relevante data på etiketten. Lokalt i bedriften er dataene ofte allerede i elektronisk format. Å ta utskrift som skal vedlegges produktet for så evt. å punches inn igjen i neste ledd er unødvendig arbeidskrevende og medfører informasjonstap.

Måten å løse dette problemet på er å merke hvert produkt med en unik kode, og så overføre en elektronisk melding som inneholder all relevant informasjon som beskriver dette produktet.

For at et dataprogram skal kunne generere en elektronisk melding som et annet dataprogram skal kunne lese så er vi avhengig av å etablere en standard for nøyaktig hvordan disse elektroniske meldingene skal se ut. Denne standarden må støttes av flest mulig løsningsleverandører, slik at kommunikasjon kan skje på tvers av dataprogrammer, plattformer, matvarekjeder og land.

Tracefish

Traceability of Fish Products

Data element		Description	Examples	Categorisation		
				Shall	Should	May
PROCESSOR						
CPR01	Food business ID	Name and address or GLN of food business that operates processing establishment	The Seafood Co, 22 Prince Street, London, SE5 7TK, England or n3+n13	x		
CPR02	Processing establishment ID	Name, address and registration number or GLN of processing establishment	Grimsbey Seafood, Fish Dock Road, Grimsby, GY1 9SE, England. GY789 UK or n3+n13	x		
CPR03	GMP certification	Names of fish quality or food safety GMP schemes by which processor is certified	Efsis			x
FOR EACH UNIT RECEIVED						
Identities						
CPR04	Unit ID	SSCC if received as a logistic unit or GTIN+ if received as a separate trade unit	n2+n18 or n2+n14+A1's	x		
CPR05	Trade unit IDs in logistic unit	List of GTIN+s of the trade units that make up the logistic unit (if received as a logistic unit)	List of n2+n14+A1s	x		
Source						
CPR06	Previous food business ID	Name and address or GLN of food business from whom the unit was received (vessel, auction or transporter, etc.)	The Trucking Co, Goods Yard, Leeds, LS8 9FH, England or n3+n13	x		
CPR07	Date and time of reception	Date and time of transfer from previous food business	2002-06-28T08:30	x		
Control checks (related to the logistic or separate trade units, as appropriate)						
CPR08	Temperature of unit when received	Temperature of unit °C	+2.0 °C		x	
CPR09	Unit temperature record	Temperature/time log (if there is a recording device affixed to the unit)	Series of temperature (°C) / date and time points		x	
CPR10	Further quality control checks	Records of further quality control checks (organoleptic, physical, chemical or microbiological), each in the form of description of measurement and value, are available in electronic form, on paper or not available	Paper			x
Production history (for each trade unit)						

Hvordan implementere sporbarhet

GS1 Traceability Standard (GS1 TS)

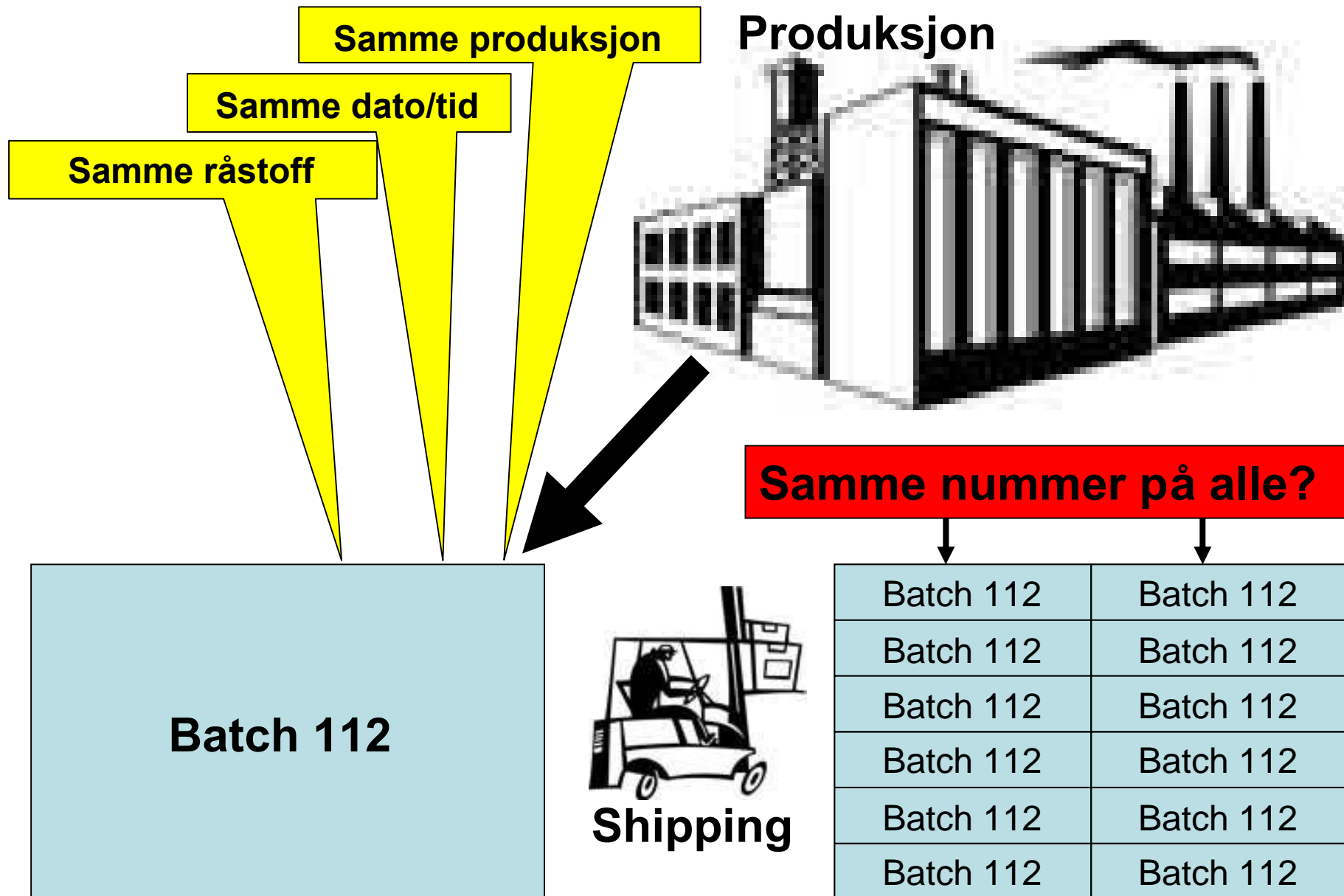
- Plan and organize
- Align master data
- Record traceability data
- Request trace
- Use information

TraceFood Rammeverk (som TraceFish er en del av) er en implementering av GS1 TS, med anbefaling av “Good Traceability Practice” og et felles språk for elektronisk utveksling av sporbarhets-information (TraceCore XML).

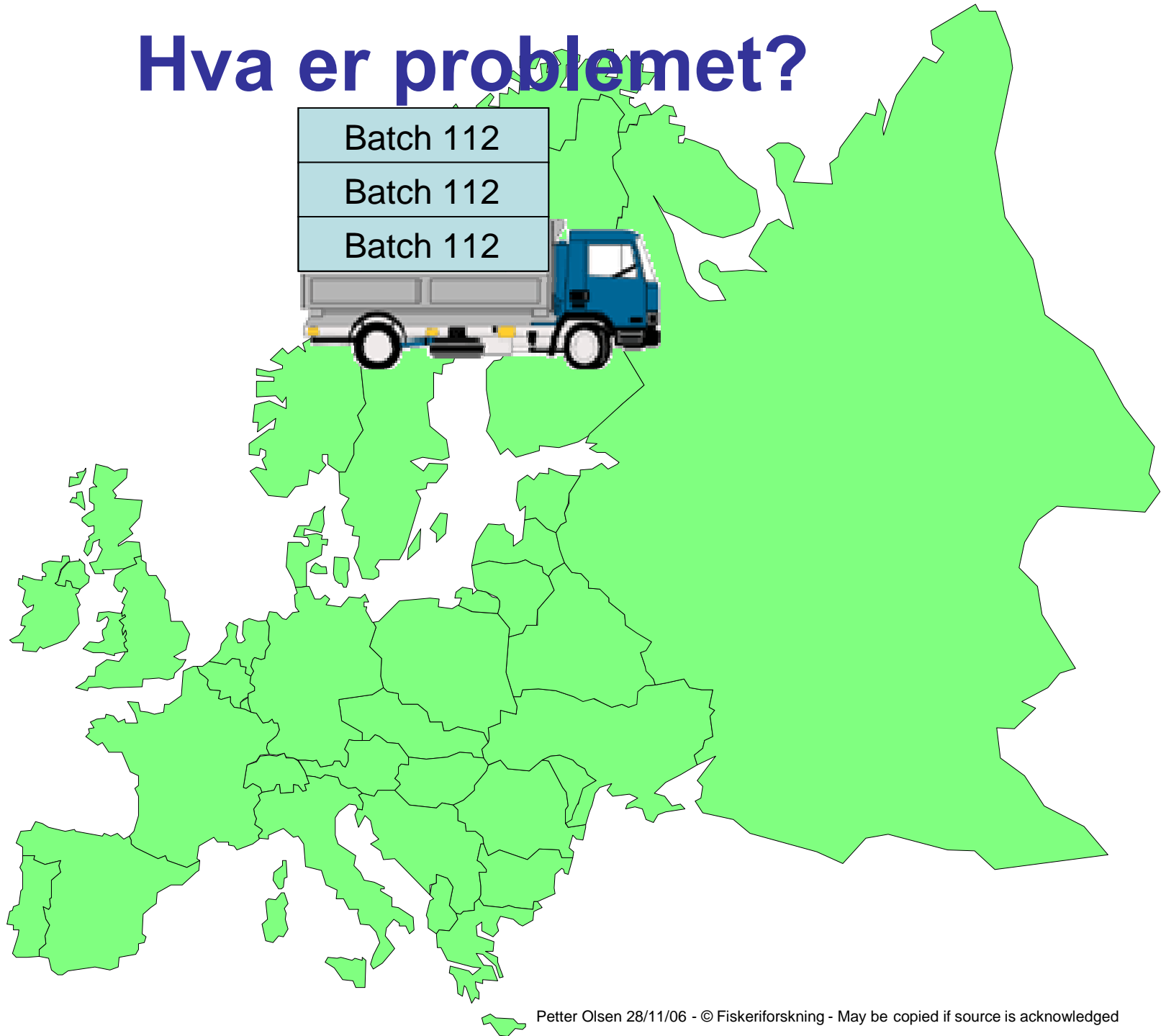
www.tracefood.org

Største utfordring - identifisering

Hva er problemet?

Min boks har produksjonskode 112 ...

- **Hvor var denne boksen 12. oktober 2006 klokken 14.00?**
- **Hvilket fartøy, hvilken landing og hvilken kvote stammer den fra?**
- **Hva er den høyeste temperaturen den har blitt utsatt for?**
- **Jeg har tatt noen prøver av akkurat denne boksen. Hvordan registrerer jeg, for fremtidig referanse, at prøvene ble tatt av akkurat denne boksen, og ikke en annen boks 112?**
- **Jeg har to bokser som begge har nummer 112. Ble disse transportert til meg på samme bil?**

Hva skal vi spore?

Hvordan løses dette?

- **Status:** Mye informasjon registreres allerede i næringen og i enkeltbedriftene.
- **Utfordring:** Å knytte denne informasjonen til unikt identifiserte enheter, og sørge for at den kan gjenfinnes senere i verdikjeden.

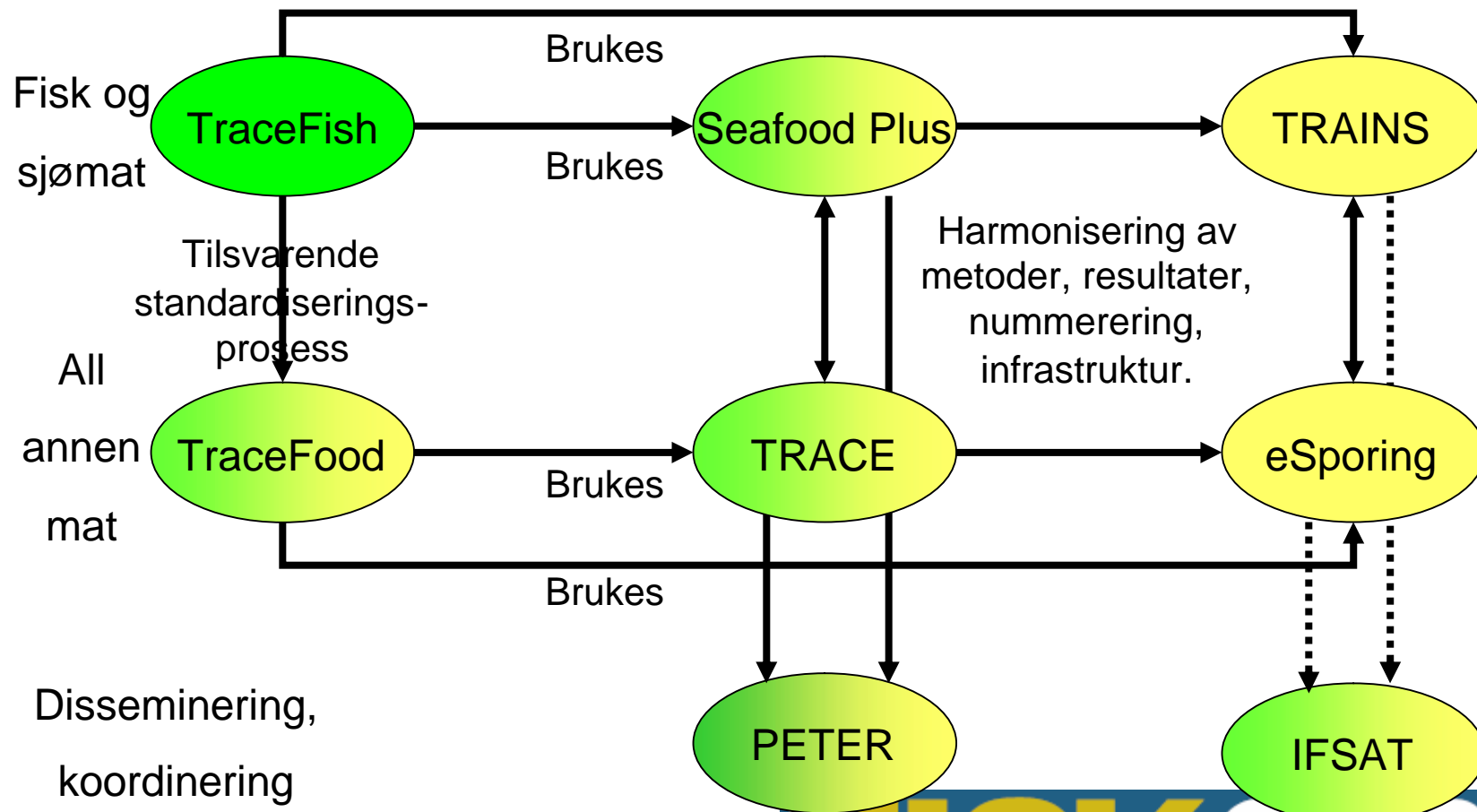
- **Hvordan:** Unik identifisering / nummerering av handelsenheter (TU), dataregistrering knyttet til TU, elektronisk overføring og bruk av standarder (TraceFood / TraceFish)

Prosjektportefølje

Standardiserings- prosjekt

EU-prosjekt

Norske prosjekt

Kinderegg konklusjon:

Sporbarhet er et verktøy som indirekte bidrar til å gi tryggere mat. Reduserer omfang og risiko.

Sporbarhet er et verktøy som kan rasjonalisere produksjonen og gi direkte kostnadsreduksjon.

Sporbarhet er et verktøy som kan bygge omdømme, bidra til differensiering av produktet og gi konkurransefortrinn.

Takk for oppmerksomheten!

ANNUAL EVENT **FISK** 2006